

Barraca de vinya balma dels Gubians

Talamanca

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Solei de La Gubiana, 08279 Talamanca
Emplaçament Del poble baixem a la riera pel camí de la font del poble, creuem i arribem a una balma. A la dreta.

Coordenades:

Latitud: 41.74135
Longitud: 1.98245
UTM Est (X): 415388
UTM Nord (Y): 4621560

Classificació

Número de fitxa 08277-120
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 007A00026
Autoria de la fitxa Quim Serdà Manau
Data de registre de la fitxa: dc., 05/09/2007 - 02:00

Descripció

Barraca de planta circular orientada a migdia. Presenta un parament de pedra seca mitjançant blocs de diferent mida unificats per petites falques, també de pedra. Està construïda en una zona planera, però aprofita la proximitat del vessant de la muntanya per aïllar tèrmicament el seu costat septentrional amb una capa de terra pel damunt, de manera que aquesta cara posterior, està gairebé al nivell de circulació exterior. Té una petita finestra a ponent (30 cm x 20 cm). Presenta una entrada amb llinda monolítica molt prima que es recolza damunt dos brancals reforçats amb carreus més grans combinats amb petites pedres i disposició força irregular. Aquesta entrada fa 120cm d'alt, per 80 cm d'ample i 70 cm de fons. La coberta és feta per aproximació de filades, tancant al capdamunt amb lloses planes. Exteriorment, la coberta recau sobre lloses molt primes que no arriben a formar el voladís. Una capa de terra i pedruscall pel damunt aconseguen la impermeabilització de la barraca. El diàmetre interior de la barraca és de 220cm. L'alçada interior és de 220cm, mentre que l'exterior és de 300 cm. Presenta un bon estat de conservació.

Observacions:

Aquesta barraca queda inclosa dintre l'itinerari que ajuda a descobrir l'origen medieval del poble de Talamanca mitjançant les visites a l'Església de Sta Maria, el Castell, el Mas Molí del Menut, les barraques de vinya, la Sínia de Can Valls, el forn d'obra del poble i la font de Talamanca.

Història

En el cas del Bages, la presència de barraques està íntimament relacionada amb el conreu de la vinya. Tot i que actualment la vinya ha quedat reduïda a unes àrees molt concretes. Hi ha estudis que ens parlen de la importància de la vinya en aquesta zona durant l'època romana i medieval. La continuïtat d'aquest conreu i la seva importància queden palesos pels nombrosos testimonis que encara queden presents. A principis del XVIII la vinya ja era molt important a la zona del pla. A partir d'aquest moment es va viure una extensió del conreu al Bages, més en el pla que en els altiplans, fins arribarà fins al s. XIX. Superada la crisi de la fil·loxera, el conreu de la vinya recuperarà el nivell productiu anterior a la crisi fins a principis del segle XX, quan el reclam de noves inversions en el camp vitícola comportà l'abandonament de terres per part d'un gran nombre de petits pagesos. El conreu de la vinya requeria una contínua presència del pagès al vinyar, fet que comportava la necessitat de disposar d'un lloc proper on aixoplugar-se o guardar les eines, més si tenim en compte que sovint hi havia una distància considerable entre la peça de conreu i la residència del pagès. La majoria de barraques tenen les parets interiors completament fumades, la qual cosa sosté la idea que servien com a aixopluc davant dels possibles canvis climàtics. Les magnífiques condicions tèrmiques que ofereixen l'interior de les barraques devien ésser una bona compensació dels rigors del sol estival, i també un lloc segur on esperar a recer el final d'un temporal. A part d'aquestes utilitzacions més genèriques, hi havia tot un seguit de funcionalitats més específiques que no es poden deixar de banda. El pagès, adaptava les construccions de pedra seca a les seves necessitats, les quals podien variar molt segons l'època, el lloc o el conreu. Als municipis bagencs del Pont de Vilomara, Talamanca i Mura, les barraques s'adossaven a les tines que hi havia a prop dels camps. A més de refugi servia per a protegir l'accés a la tina per la part inferior. Les barraques bagenques presenten uns trets molt uniformes. El material bàsic és la pedra utilitzada gairebé sense treballar. Només en els llocs més destacats de la construcció, com les cantoneres, llinda o obertures es retallen les arestes dels blocs. Les barraques bagenques destaquen sobretot per la seva simplicitat. Són de dimensions reduïdes si les comparem amb les construccions més meridionals o baleàriques. La planta és quadrada o circular i d'un sol habitacle. SOLER (1994:22)

Bibliografia

SOLER i BONET, Josep (1994). Les barraques de vinya. Les construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Centre d'Estudis del Bages, Manresa.

